

Psycho Panoptikum bláznov 2022: Parlamentom schválený „Byrokratický nezmysel roka“ Igora Matoviča a ďalších 10 najväčších absurdít pre biznis na Slovensku

- CZ24 News | 8. prosince 2022

SLOVENSKO: Favoritov na tohtoročný najväčší Byrokratický nezmysel je celkovo 57, do finále sa však dostali len tie „najväčšie“, ktoré sú istým spôsobom absurdné. „Desiatky tohtoročných námetov ukazujú, že boj s byrokraciou je nikdy nekončiaci proces,“ konštatuje Simona Miščíková, predsedníčka Združenia mladých podnikateľov Slovenska, ktoré je vyhlasovateľom 11. ročníka tohtoročnej ankety Byrokratický nezmysel roka.

Parlament schválil zvýšenie daňového bonusu vo výške 140 eur, bude platiť na prechodné obdobie dvoch rokov. Táto novinka je tiež nominovaná na Byrokratický nezmysel roka, ďalšie ju asi neporazia

Slováci musia úradom predkladať duplicitné štatistiky, zmietajú sa v chaotickej legislatíve a vláda schvaľuje nové a nové byrokratické nezmysly pre biznis. Aj takto vyzerá boj vlády Eduarda Hegera v praxi s pomocou firmám, ktorý v programovom vyhlásení vlády i predvolebných sľuboch sľubovala zlepšiť im život.

Favoritov na tohtoročný najväčší Byrokratický nezmysel je celkovo 57, do finále sa však dostali len tie „najväčšie“, ktoré sú istým spôsobom absurdné. **„Desiatky tohtoročných námetov ukazujú, že boj s byrokraciou je nikdy nekončiaci proces,“** konštatuje Simona Miščíková, predsedníčka Združenia mladých podnikateľov Slovenska, ktoré je vyhlasovateľom 11. ročníka tohtoročnej ankety Byrokratický nezmysel roka.

Najčastejšie opakujúcim sa podnetom bolo nedávno povinné nahlasovanie rodných čísel. **„Aj keď štát sľuboval automatické zápisy rodných čísel, tento proces nezvládol a podnikatelia musia robiť úradníkom poštárov. A pri pohľade na ďalší z finálových nezmyslov, si to v krátkom čase mnohí zopakujú, keďže budú nahlasovať čísla nových občianskych preukazov,“** hovorí Ján Solík, prezident Združenia podnikateľov Slovenska.

„Tohtoročná finálová desiatka nezmyslov ukazuje, prečo je dôležité neobchádzať legislatívny proces a dôsledne sa zaoberať pripomienkami z praxe,“ konštatuje Martin Hošták, tajomník Republikovej únie zamestnávateľov.

„Napriek tomu čoraz častejšie vidíme schvaľovanie zmien cez skrátene konania alebo poslanecké návrhy bez možnosti pripomienok,“ pripomína.

Daňový bonus v parlamente prešiel

Zdá sa, že na najväčšiu absurditu aspiruje nápad ministra financií Igora Matoviča. Sám navrhnutý daňový bonus nazval najväčšou pomocou tohto roka, pritom jeho výpočet predstavuje matematický hlavolam pre pokročilých. Chýbala mu jednoduchosť a logické nastavenie.

Parlament 6. decembra schválil novelu zákona o dani z príjmov s tým, že sa zvýši bonus na 140 eur

mesačne, a to na prechodné obdobie dvoch rokov a platí na vyživované dieťa do 18 rokov.

Samosprávam sa to bude kompenzovať zo zdrojov dane z príjmov právnických osôb.

Po novom sa podľa slov J. Solíka prihliada nielen na počet a vek detí, ale aj na čiastkový základ dane rodiča – zamestnanca či SZČO. Podľa počtu detí sa priradí percentuálny limit z čiastkového základu dane (od 20 do 55 percent), pričom sa táto suma porovná s horným stropom daňového bonusu, ktorý je stanovený fixne.

Navyše, účtovníci ho musia od júla do decembra 2022 každému zamestnancovi vypočítať duplicitne, a to starým aj novým spôsobom a vyplatiť mu tú sumu, ktorá je vyššia.

Favoritov na tohtoročný byrokratický nezmysel by sa z dielne vlády možno dalo nájsť oveľa viac. **„Za zmienku stojí okrem prepočtu daňového bonusu na vyživované dieťa aj index daňovej spoľahlivosti. Výpočet bonusu je tak komplikovaný, že sa na jeho aplikácii do konca roka 2022 nevedela zhodnúť ani odborná verejnosť s Finančnou správou,“** dodáva Martin Kiňo, partner audítorskej a poradenskej spoločnosti Moore BDR.

Voľnopredajné lieky nie je možné predávať voľne

Síce dostali prívlastok voľnopredajné, ale ich predaj až taký voľný nie je. Lieky proti kašľu, horúčke či črevným problémom, ktoré sa bežne používajú na samoliečbu, sa v zahraničí dajú kúpiť aj v supermarketoch či na čerpacích staniciach. Na Slovensku sa k nim spotrebitelia dostanú iba v lekárňach. Uvoľnenie regulácií by privítali obchodníci a vyššia konkurencia by mohla priniesť aj nižšiu cenu.

Pri liekoch, ktoré si môže zákazník kúpiť bez obmedzení v lekárni, či bez akejkoľvek „konzultácie“ v internetovej lekárni, nemá zmysel obmedzovať konkurenciu a zakazovať ich predaj v iných maloobchodných prevádzkach, ktoré splnia zákonom stanovené podmienky na ich skladovanie či manipuláciu s nimi, tvrdí Združenie podnikateľov Slovenska.

Uvoľnenie regulácie v tejto oblasti by zvýšilo dostupnosť v odľahlejších regiónoch a rozšírenie konkurencie by malo pozitívny vplyv aj na cenu týchto produktov. Napríklad česká legislatíva už takúto možnosť ponúka viac ako 20 rokov.

Rovnako aj Asociácia na ochranu práv pacientov (AOPP) aktuálne vyzýva vládu, aby zvýšila aktuálne schvaľovaný budúročný rozpočet na lieky minimálne o 50 miliónov eur v porovnaní s rokom 2022.

Žiada tiež zvýšenie rozpočtu na zdravotnícke pomôcky minimálne o úroveň inflácie, pre túto oblasť štát totiž plánuje znížiť financie až o tri milióny. Dôležité je podľa nej umožniť vstup do kategorizácie čo možno najväčšiemu počtu moderných liekov pre pacientov s onkologickými a zriedkavými ochoreniami.

Dvojaký meter na dostupnosť stravovania

Štát od zamestnávateľov požaduje to, čo sám nerobí a to doslova. Ak firma chce, aby bol príspevok na stravovanie daňovým výdavkom, musí ho svojim zamestnancom vyplatiť vopred, s odôvodnením, že cieľom príspevku je zlepšiť dostupnosť stravovania najmä pre zamestnancov s nižšími príjmami, upozorňuje Ján Solík, prezident ZPS.

Zamestnávateľovi tak vzniká dvojité byrokracia, pretože vopred nepozná budúcu dochádzku svojho zamestnanca. V prípade, ak tento neodpracuje všetky pracovné dni v mesiaci, príspevok mu zamestnávateľ obvykle dodatočne kráti.

Úplne iná situácia však platí pri príspevku za stravu počas pracovných ciest – v tomto prípade legislatíva vyplácanie vopred nepožaduje. Rovnaký meter štát neuplatňuje ani pri sociálnych a nemocenských dávkach, ktoré sú spravidla vyplácané spätne.

Popri byrokratickom nezmysle sa zvezú aj dobré správy. Minimálna hodnota stravného lístka by mala od nového roka stúpnuť zo súčasných 4,80 eura na 5,10 eura, potvrdil rezort práce pod vedením Milana Krajniaka.

Stravenkové lístky sa budú po novom v prevažnej miere vydávať už len elektronicky, teda formou platobnej karty. Výhodou bude, že zamestnanec zaplatí vždy požadovanú sumu, ktorá sa mu strhne z „kreditu“ ako pri bežnej platobnej karte. Podľa Juraja Králiku, výkonného riaditeľa Asociácie moderných benefitov, sa elektronizácia gastrolístkov bude týkať viac ako pol milióna zamestnancov.

Vydavatelia podcastov sa musia registrovať

Nová mediálna legislatíva priniesla vydavateľom množstvo administratívnych povinností, no jej znenie je nejednoznačné a zmätočné, o čom svedčia aj protichodné vyjadrenia predstaviteľov Ministerstva kultúry SR a Rady pre mediálne služby. Dôvodová správa k novému zákonu hovorí, že podcast je publikáciou, text zákona však hovorí, že zvukový záznam programu publikáciou nie je.

Od rozlúštenia tohto legislatívneho hlavolamu pritom závisí, či sa aj na vydavateľov podcastov vzťahuje povinnosť zápisu do registra ministerstva kultúry, zápisu do registra partnerov verejného sektora alebo povinnosť viesť zoznam darcov, ktorých dar presiahol päťdesiat eur, a množstvo ďalších povinností, za ktorých nedodržanie im hrozia nemalé pokuty.

Duplicitné štatistiky nechránia potravinovú bezpečnosť

Podnikatelia, ktorí umiestňujú na trh napríklad pšenicu, jačmeň, ovos či kukuricu, musia ministerstvu pôdohospodárstva oznamovať stav skladových zásob štandardne dvakrát ročne, počas mimoriadnej situácie a núdzového stavu raz mesačne. Cieľom novovzniknutej povinnosti je podľa ZPS sledovať potravinovú bezpečnosť štátu.

Tieto údaje navyše zbiera aj Štatistický úrad, čiže ide o duplicitnú administratívnu záťaž. Zozbierané štatistiky sú ale pre stanovený účel nepoužiteľné, pretože stav zásob prvovýrobcov, distribútorov a spracovateľských podnikov sa dynamicky mení a nahlásené dáta neposkytujú informácie o situácii na trhu.

Kým vláda vymýšľa novú nezmyselnú byrokráciu, Slováci majú úplne iné starosti. Ľudia začali prispôbovať nákupné košíky cenám potravín – tento trend už potravinári zbadali, prezrádza pre TREND Jana Holéciová, hovorkyňa Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK).

„Napríklad spotrebiteľia začínajú viac nakupovať rastlinné tuky, keďže pravé maslo má vysokú cenu a niektorí zákazníci si ho vždy nemôžu dovoliť kúpiť. Naši pekári hovoria, že spotrebiteľia začínajú obmedzovať nákupy sladkého pečiva a vianočiek. Nasledujú žemle a rožky. Najmenší pokles je v položke chlieb,“ spresnila. Rovnako ľudia začínajú nakupovať v menšom množstve. Obmedzujú veľké nákupy a skôr začínajú premýšľať, na čom by ušetrili.

Štát stále žiada údaje, ktoré už má

Do obchodného registra (OR) museli štatutári firiem zapísať do konca septembra viac údajov, hoci im štát sľuboval doplniť ich tam automaticky. Ak tak neurobili, hrozí im pokuta a nebudú môcť zapísať do neho ani žiadnu ďalšiu zmenu. Táto ďalšia byrokratická povinnosť sa týkala odhadom okolo 140-tisíc obchodných spoločností, vrátane eseročiek.

Kameňom úrazu je skutočnosť, že väčšina podnikateľov už považovala danú povinnosť za vybavenú. Spoliehali sa na vyjadrenia štátu z decembra 2021, že doplnenie identifikačných údajov o osobách do OR prebehne bez dodatočnej administratívy automatizovane do 31. mája 2022. Ten ich však zavádzal.

Je to len ďalšia absurdita tohto roka, s ktorou vláda tento rok prišla. Sľubovala automatické zápisy rodných čísel do obchodného registra, no v praxi z podnikateľov aj naďalej robí „poštárov“ a žiada údaje, ktoré už má. Prečo?

„Aby mohol byť zavedený princíp jedenkrát a dosť - teda aby viac nemohol žiadať údaje, ktoré už má. Hoci termín na zápis rodného čísla do obchodného registra bol do konca septembra 2022, a zákon stanovuje súdom dvojdnú lehotu, desiatitisíce podnikateľov nemalo zápis vybavený aj niekoľko týždňov, pretože zavalené zbytočnou agendou boli nielen firmy, ale aj úradníci,“ objasňuje J. Solík.

Navyše, podľa údajov z novembra 2022, ďalších takmer 100-tisíc subjektov sa ešte tejto byrokracii nestihlo venovať alebo o nej vôbec nevie.

Riadne komplikácie s občianskym preukazom

Nakoľko podnikatelia musia so štátom komunikovať elektronicky, potrebujú mať občianske preukazy s platnými certifikátmi pre e-podpis. Štát však pred júnom 2021 vydával také doklady, ktoré síce sú štandardne platné desať rokov, no pre zastaraný čip končí platnosť ich certifikátov už 31. decembra 2022.

Konatelia firiem si tak musia vymeniť ešte platný občiansky preukaz, v opačnom prípade od nového roka elektronicky nepodpíšu žiadne dokumenty. Za výmenu z tohto dôvodu dokonca donedávna požadoval štát aj poplatok.

Ministerstvo vnútra narýchlo 21. novembra tohto roka oznámilo, že od decembra bude možné žiadať o biometrické občianske preukazy s biometrickou podobou tváre a odtlačkov prsta, ktoré musí do augusta roku 2031 mať každý občan Európskej únie. Odporúčalo počkať s vybavením nového dokladu do decembra. Čas sa však kráti. Každý, kto aktívne využíva e-občiansky preukaz, by sa mal poponáhľať a požiadať o nový doklad.

Varíť pre školu sa môže len tam, kde môžu deti aj jesť

Školy, v ktorých sa nevarí, no majú zriadenú výdajňu jedla, nemôžu nadviazať spoluprácu s externou kuchyňou spĺňajúcou všetky kritériá na prípravu detskej stravy. Jedlá do škôl môžu dodávať len kuchyne, ktoré sú súčasťou školskej jedálne - teda zariadenia, v ktorých sa nielen varí, ale aj jedáva, pretože slovo „jedáleň“ je odvodené od slova „jesť“.

Minister školstva po tlaku jedální zdvihol tzv. finančné pásma stravného v školách. Poplatky tak môžu na mesiac stúpnuť aj o 20 eur. Ako uvádza portál tvnoviny.sk, školské jedálne už mesiace upozorňujú na to, že živorí. Musia totiž variť podľa tabuliek z roku 2019, kedy boli ceny energií a potravín oveľa nižšie.

Aby školské jedlo bolo hodnotné a nutrične vyvážené, kuchárky musia „čarovať“. Rodičia si teda za obedy priplatia. Ak teraz škola napríklad varí podľa tretieho pásma, žiak druhého stupňa platí 1,30 eura. Po novom to bude o 60 centov viac. Mesačne to robí rozdiel asi 12 eur. Škola ale môže variť aj podľa piateho pásma. V takom prípade by išlo o 20 eurové zvýšenie.

Zubár musí mať zdravotnú sestru, nezamestná ale každú

V zubnej ambulancii sa dnes v praxi môže zamestnať len malá časť stredoškolsky vzdelaných zdravotníkov. Dôvodom je, že pracovníci musia byť oficiálne špecializovaní na „zubarinu“, všeobecné zdravotné vzdelanie je dostačujúce len pri vysokoškolsky vzdelaných sestrách.

Vysokokvalifikovaných pracovníkov v zubných ambulanciách a ľudí, ktorí túto prácu môžu vykonávať, je pritom na trhu dlhodobo nedostatok, a to aj napriek tomu, že asistovať zubárovi zvládne aj akýkoľvek zdravotník so stredoškolským vzdelaním. V zahraničí pritom ide o bežnú prax a príklady nájdeme aj na Slovensku – testy na ochorenie covid-19 totiž mohli vykonávať všetci zdravotníci, bez ohľadu na špecializáciu.

Počas pandémie ochorenia covid-19 klesla účasť na preventívnych prehliadkach u zubára, zhodujú sa zdravotné poisťovne na Slovensku. Pripomínajú, že ak tento rok ľudia preventívnu prehliadku neabsolvujú, hrozí, že si budú musieť ošetrenia u zubára v budúcom roku hrať sami.

Na obsluhu výťahov treba školenie aj doklad

Na obsluhu vyhláškou stanovených vyhradených technických zariadení (napríklad zdvíhacích, tlakových...) sa vyžadujú doklady o odbornej spôsobilosti. Vyhláška pritom nepozná výnimky – týka sa taktiež zariadení s jednoduchou obsluhou, ako sú napríklad výťahy, ktoré sú pevnou súčasťou budov – administratívnych, výrobných budov a obchodných centier.

Na obsluhu týchto jednoduchých a bezpečných zariadení legislatíva vyžaduje aj v súčasnosti písomný doklad o overení odborných vedomostí vyhotovený revíznym technikom. Pri potrebe zaškolenia obsluhy tak vyhláška hádže napríklad výťahy či niektoré zvislé posuvné brány do jedného vreca so žeriavmi či horskými dráhami.

AUTOR: Zuzana Kullová

ZDROJ: trend.sk